

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Aneta Kurdubska

Protokolant: st. sekr. sąd. Agnieszka Woźniak-Wiliszewska

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2017 r.

we W.

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. w G.

z udziałem S. C. (1), A. C., Skarbu Państwa- Starosty (...)

o zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu

postanawia:

1. stwierdzić, że Skarb Państwa – przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) – Zakład (...) nabył przez zasiedzenie z dniem 01 stycznia 1979 roku służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, polegającą na nieodpłatnym korzystaniu ze znajdujących się w obrębie nieruchomości oznaczonej geodezyjnie, jako działka nr (...), położonej w D., gmina W., powiat (...), woj. (...) - (...), dla której Sąd Rejonowy we Włocławku prowadzi księgę wieczystą (...), urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej średniego napięcia 15kV (...) oznaczonych na mapie sytuacyjno-wysokościowej opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii mgr inż. J. Ż. z dnia 11 sierpnia 2016 r. sporządzonej do sprawy I Ns 131/16 przed Sądem Rejonowym we Włocławku stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia, z prawem korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości z odpowiednim sprzętem, w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa;

2. stwierdzić, że Skarb Państwa – przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) – Zakład (...) nabył przez zasiedzenie z dniem 3 lutego 1986 roku służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, polegającą na nieodpłatnym korzystaniu ze znajdujących się w obrębie nieruchomości oznaczonej geodezyjnie, jako działka nr (...), położonej w D., gmina W., powiat (...), woj. (...) - (...), dla której Sąd Rejonowy we Włocławku prowadzi księgę wieczystą (...), urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej niskiego napięcia 04kV (...) oznaczonych na mapie sytuacyjno-wysokościowej opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii mgr inż. J. Ż. z dnia 11 sierpnia 2016 r. sporządzonej do sprawy I Ns 131/16 przed Sądem Rejonowym we Włocławku stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia, z prawem korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości z odpowiednim sprzętem, w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa;

3. nakazuje pobrać od wnioskodawcy (...) SA w G. kwotę 3.558,31 zł (trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt osiem złotych trzydzieści jeden groszy) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego we Włocławku tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy we Włocławku;

4. orzec, iż w pozostałym zakresie wnioskodawca oraz każdy z uczestników ponosi koszty postępowania zgodnie ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

(...) S.A. z siedzibą w G. wniósł o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu na jego rzecz, względnie na rzecz Skarbu Państwa, polegającej na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad i pod powierzchnią nieruchomości stanowiących obecnie własności uczestników S. C. (1) i A. C., położonych w miejscowości D. oznaczonych geodezyjnie jako działki nr (...), dla których Sąd Rejonowy we Włocławku prowadzi księgi wieczyste o numerach (...) urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4kV D. oraz linii napowietrznej średniego napięcia 15kV (...) W. Wschód - (...), z dniem 3 lutego 1986 r.

Wskazał, iż urządzenia energetyczne zostały posadowione na nieruchomości uczestników przez poprzednika prawnego wnioskodawcy - Zakłady (...) - Zakład (...). Linia napowietrzna niskiego napięcia została wybudowana przed 1976 r. Urządzenia zostały podłączone pod prąd 3 lutego 1976 r. Linia napowietrzna średniego napięcia również została wybudowana przed 1976 r., a urządzenia zostały podłączone pod napięcie 3 lutego 1976 r. Wskazał, iż do objęcia w posiadanie służebności obciążających nieruchomości uczestników postępowania doszło najpóźniej w dniu 3 lutego 1976 r. a zatem do zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadających służebności przesyłu doszło z dniem 3 lutego 1986 r. przy przyjęciu dobrej wiary posiadaczy służebności.

Uczestnik Skarb Państwa poparł wniosek, z tym że wniósł o stwierdzenie zasiedzenia na rzecz Skarbu Państwa-Starosty (...).

Pełnomocnik uczestnika S. C. (1) wniósł o oddalenie wniosku w całości, wnosząc o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia sprawy o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem.

P.. wnioskodawcy pismem z dnia 17 lutego 2016 r. sprostował wniosek i wniósł o stwierdzenie, że to Skarb Państwa z upływem 3 lutego 1986 r. nabył w drodze zasiedzenia służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebnościom przesyłu.

Sąd ustali, co następuje :

S. C. (1) i A. C. są obecnie właścicielami nieruchomości położonej w miejscowości D. , gmina W. składającej się z działki nr (...) ((...)) w częściach $\frac{3}{4}$ udziału dla S. C. (1) i $\frac{1}{4}$ udziału dla A. C. oraz nieruchomości położonej w miejscowości D., gmina W. składającej się z działki nr (...) ((...)) w udziałach po $\frac{1}{2}$ części. Wcześniej właścicielami działki (...) byli rodzice uczestników A. i I. małż. (...). Własność działki (...) wcześniej należała w udziale $\frac{1}{2}$ do A. i I. małż. (...) którzy nabyli ją poprzez zasiedzenie oraz do A. W. w $\frac{1}{2}$ udziału. Udział A. W. został zasiedziany przez S. C. (2). S. C. (1) i A. C. współwłaścicielami działek stali się w wyniku spadkobrania po rodzicach.

Dowód: akta księgi wieczystej WL1W/00089026/0 i WL1W/00003300/9, przesłuchanie uczestnika S. C. (1) - 00:06:37-00:17:47.

Na działce nr (...) wzdłuż granicy działki przebiega linia średniego napięcia 15 kV w odległości około 6m od granicy. Długość linii na tej działce wynosi około 50 metrów. Znajduje się tam słup betonowy pojedynczy przelotowy, wirowany. Słup został wymieniony w 2013 r. Wcześniej był również słup betonowy przelotowy w układzie płaskim. Został on posadowiony w latach 60-tych. (...) W.- (...) została wybudowana i oddana do użytku w 1968 r. Bilans otwarcia linii miał miejsce 1 stycznia 1969r. Najpóźniej 1 stycznia 1969r. popłynął prąd. Linia nie zmieniała swojego położenia od chwili jej wybudowania, była jedynie modernizowana poprzez remonty. Pierwszy remont miał miejsce w 1977 r. W latach 80-tych, w 1986 r. linia była ponownie oddana do modernizacji i remontu. Co 5 lat są wykonywane oględziny linii. Ostatni remont linii miał miejsce w 2013 r. Remonty linii nie zmieniły jednak jej przebiegu. Oględziny odbywają się z drogi albowiem linia przebiega blisko drogi. W przypadku awarii występuje konieczność wejścia na

teren nieruchomości. Okresowo również dokonywana jest przycinka gałęzi drzew, w zależności od potrzeb. Na działce (...) innych linii nie ma. Szerokość linii wynosi 1,60 m zaś długość 48,50 m. Linia zajmuje 78 m² powierzchni. Powierzchnia pasa służebności przesyłu dla odcinka linii na działce nr (...) wynosi 147m² ..

Na działce (...) znajduje się tylko linia niskiego napięcia 0,4kV. Znajduje się tam słup pojedynczy z podporą, który nie był wymieniany. Na słupie tym znajdują się łącznie 3 wiązki. Jedna wiązka składająca się z 4 przewodów, biegnąca równolegle do ulicy - od tej wiązki pod kątem prawie 90 stopni jest odgałęzienie podpięte do tej wiązki. Poniżej biegnie wiązka dwuprzewodowa oświetlenia ulicy. Kolejna wiązka zasila budynek znajdujący się na działce (...). Szerokość wiązki to ok. 5 cm. Wiązki znajdują się jedna pod drugą. Linia niskiego napięcia została wybudowana w 1976r. protokołem została odebrana 3 lutego 1976r. i tego samego dnia została podłączona. Linia nie zmieniała swojego przebiegu zostały jedynie wymienione przewody, miało to miejsce w 2015r. Od chwili wybudowania słup nie był wymieniany Nie znajdują się inne urządzenia. Na linii odbywają się okresowe przeglądy. Nie jest konieczne wejście na teren nieruchomości, odbywają się one z drogi. Okresowo również wykonywana jest wycinka gałęzi. Szerokość linii wynosi 0,90 m zaś długość 38 m. Linia zajmuje 34 m² powierzchni. Powierzchnia pasa służebności przesyłu dla odcinka linii na działce nr (...) wynosi 43,6m² .

Dowód: opis techniczny linii i plan linii 15 kV - k. 78, protokół odbioru technicznego urządzeń elektrycznych 3 luty 1976 - k. 80 plan projektowanej linii 0,4kV - k. 81-83, opis techniczny linii - k. 84, wykaz środków trwałych linii 15 kV- k. 227, protokół odbioru częściowego linii 15 kV - k. 231, opinia biegłego geodety k. 123-127, opinia biegłego z zakresu energetyki - k. 197-240, zeznania świadka S. M. - 00:03:47-00:23:44 , , przesłuchanie uczestnika S. C. (1) - 00:08:12-00:17:47.

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G., jak i jej poprzednicy prawni bez żadnych przeszkód korzystali z przedmiotowych linii napowietrznych i stacji transformatorowej. Okresowo przeprowadzano przeglądy linii i stacji transformatorowej. W ramach używania stosownie do potrzeb bez żadnych przeszkód mogły być prowadzone prace o charakterze konserwacyjnym lub naprawczym połączone z prawem nieograniczonego dostępu – przechodu i lub przejazdu do tych urządzeń i instalacji w celu bieżącej ich eksploatacji, konserwacji, kontroli, przeglądów, remontów, modernizacji, wymiany urządzeń i usuwania awarii w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania sieci przesyłowej przedsiębiorstwa.

Dowód: okoliczności bezsporne.

(...) S.A. w G. Oddział w T. jest następcą prawnym państwowego przedsiębiorstwa energetycznego. Na podstawie Zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki nr 233 z dnia 25 listopada 1958 r. powstało przedsiębiorstwo państwowe działające pod nazwą Wielozakładowe Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...) w skład którego wchodził m.in. Zakład (...). Na mocy Zarządzenia nr 2/O. Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 14 lutego 1985 roku podmiot ten uległ przekształceniu w Przedsiębiorstwo Państwowe – (...). Z dniem 31 grudnia 1988 roku Północny O. Energetyczny uległ podziałowi i z dniem 1 stycznia 1989 roku na podstawie zarządzenia nr 50/ORG/89 Ministra Przemysłu powstało między innymi Przedsiębiorstwo Państwowe pod nazwą Zakład (...) z siedzibą w T.. Zarządzeniem nr 202/ (...)/93 z dnia 09 lipca 1993r. Ministra Przemysłu i Handlu dokonano podziału Zakładu (...) w T. i nastąpiło przekształcenie Zakładu (...) w T. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (Skarb Państwa był właścicielem wszystkich akcji spółki) podjęto uchwałę w przedmiocie nowego brzmienia statutu, zgodnie z którym między innymi firma spółki została oznaczona jako Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w T. z możliwością używania skrótu w brzmieniu (...) S.A. Z dniem 31 grudnia 2004 roku nastąpiło połączenie spółek energetycznych, obejmujące także przedmiotową spółkę Skarbu Państwa i w związku z tym przejęcie Zakładu (...) S.A przez E. G. Kompanię Energetyczną z siedzibą w G.. W związku ze zmianami statutu ustalono, że spółka będzie funkcjonować pod firmą (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.. W dniu 30 lipca 2007r. miała miejsce zmiana nazwy spółki na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G..

Na mocy decyzji wojewody z dnia 07 marca 1996 roku stwierdzono, że Zakłady (...) – Zakład (...) w T. nabyły z dniem 05 grudnia 1990 roku prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w T. przy ulicy (...). B. nr 128 stanowiącej własność Skarbu Państwa, będącej w dotychczasowym zarządzie w/w jednostki a nadto nabyły nieodpłatnie własność budynków posadowionych na ww. nieruchomości.

Dowód: Statut Zakładów (...) k. 30-32 Zarządzenie nr 2/ (...) z dnia 14 lutego 1985r. - k. 33-33v, Pismo Ministra Przemysłu z dnia 10.01.1989r. - k. 34-34v, Zarządzenie nr 50/ (...) /89 z dnia 16 stycznia 1989 r. - k. 35-37, Zarządzenie Nr 202/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09 lipca 1993r. - k. 39-39v, akty notarialne z dnia 26.11.2004r. k. 51-71v, akt notarialny z dnia 08.10.1997- k. 43-50, odpis pełny z KRS-u - k. 13-29v, decyzja z dnia 07 marca 1996r. - k. 70-71, postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu – k. 40-42v.

Pomiędzy stronami - S. C. (1) i A. C. a (...) S.A. w G. toczy się postępowanie o ustanowienie służebności przesyłu na wynagrodzeniem.

Okoliczność bezsporna

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów urzędowych i prywatnych w tym w postaci: decyzji administracyjnych, orzeczeń sądu oraz aktów notarialnych, protokołów odbioru technicznego, map ewidencyjnych, opinii biegłego geodety i energetyka oraz zeznań świadka i uczestnika S. C. (1).

Sąd oddalił wniosek o zawieszenie postępowania z uwagi na toczące się postępowanie karne co do sfalszowania podpisu uczestników na oświadczeniu z dnia 11 czerwca 2013 r., albowiem postępowanie karne nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również oddalił wniosek o zawieszenie z uwagi na toczące się postępowanie o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem. To postępowanie również nie miało wpływu na toczące się postępowanie o zasiedzenie. Odwrotnie to postępowanie o zasiedzenie ma wpływ na toczące się postępowanie o ustanowienie służebności przesyłu.

Sąd oddalił również wniosek pełn. uczestnika S. C. (1) o zwrócenie się do (...) we W. o informacje na jakiej podstawie w dniu 25 marca 2017 r. dokonano wycinki drzew, albowiem również te informacje nie miały żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd oddalił również wniosek uczestnika S. C. (1) o wezwanie biegłego energetyka na rozprawę celem wyjaśnienia opinii, albowiem sporządzona przez biegłego opinia była jasna czytelna, sporządzona w sposób fachowy i wyczerpująco odpowiadała tezie dowodowej.

Również opinia biegłego geodety była zwięzła jasna i logiczna. Została sporządzona przez fachowca w swojej dziedzinie.

Walor wiarygodności Sąd przyznał również zeznaniom świadka jak i uczestnika S. C. (1) w zakresie w jakim zeznania ich korespondowały z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym.

Pełnomocnik uczestnika S. C. (1) oraz uczestnik A. C. nie zaprzeczyli wskazanym przez wnioskodawcę datom posadowienia urządzeń elektroenergetycznych na działkach należących obecnie do uczestników.

Regulacja służebności przesyłu (art. 305¹-305⁴ k.c) wprowadzona do kodeksu cywilnego od dnia 3 sierpnia 2008 roku jasno przesądziła o dopuszczalności zasiedzenia przez przedsiębiorcę, w skład przedsiębiorstwa, którego wchodzi urządzenie przesyłowe w rozumieniu art. 49 k.c. służebności polegającej na możliwości korzystania w oznaczonym zakresie z określonej nieruchomości w sposób niezbędny do korzystania z tych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem.

W myśl art. 305⁴ kc do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych, a zatem ma również zastosowanie art. 292 kc, który stanowi, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Orzecznictwo nawet przed 3 sierpnia 2008 r. dopuszczało zasiedzenie przez przedsiębiorstwo przesyłowe służebności o takiej treści, na podstawie art.

292 kc stosowanego w drodze analogii (orzeczenia SN: z dnia 11.03.2005r. CK 489/04, z dnia 08.09.2006r., IICSK 112/06, z dnia 04.10.2006r., CSK 119/06, z dnia 07.10.2008r., III CZP 89/08). Przyjęto założenie, że z uwagi na fakt, iż ustawa z dnia 3 sierpnia 2008r. o zmianie ustawy kodeks cywilny nie zawiera przepisów przejściowych, między innymi w zakresie zasiedzenia służebności przesyłu, to jeżeli termin prowadzący do zasiedzenia służebności upłynął przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, to sąd stwierdzi nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu (vide artykuł Michała Godlewskiego „Zasiedzenie służebności przesyłu”, MP nr 7 z 2010 r. s. 387-394). Przesłankami nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie są każdorazowo: posiadanie nieruchomości w granicach służebności, upływ terminu oraz co do zasady istnienie trwałego i widocznego urządzenia (zważywszy na naturę służebności, niekoniecznie musi polegać na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, pogląd ten dotyczy zwłaszcza służebności obejmujących rurociągi i gazociągi – tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu w sprawie II CSK 752/11). Podkreślić w tym miejscu należy, że inaczej należy rozumieć posiadanie prowadzące do zasiedzenia własności nieruchomości, inaczej posiadanie prowadzące do zasiedzenia służebności. Należy w sposób zdecydowany oddzielić te dwa pojęcia. Posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia ma inny zakres niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności. Posiadanie służebności nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosowanie do potrzeb (postanowienie SN z dnia 04.10.2006r., II CSK 119/06). Rozpatrując niniejszą sprawę nie może mieć przesądzającego znaczenia fakt, że aktywność w zakresie konserwacji urządzeń i ich naprawy jest znikoma, stosowna w zależności od potrzeb.

Dla nabycia własności przez zasiedzenie ustawodawca przewidział pierwotnie w Kodeksie cywilnym termin 10 lat w dobrej wierze, a 20 lat w złej wierze. Z dniem 1 października 1990 roku tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 ze zm.) terminy te uległy przedłużeniu odpowiednio do 20 lat i 30 lat. Do przypadków zasiedzenia, które nastąpiło przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku mają zastosowanie 10 i 20-letnie okresy posiadania przewidziane w art. 172 kc w brzmieniu obowiązującym przed tą datą (orzeczenie SN z dnia 02.09.1993r. II CRN 89/93), zaś do przypadków zasiedzenia, którego bieg terminu nie zakończył się przed 1 października 1990 r. stosuje się 20 i 30-letnie terminy zasiedzenia.

Odnośnie wykazania następstwa prawnego wskazać należy, że zgodnie z art. 128 kc jeżeli przedsiębiorstwo państwowe spełniało przesłanki wymagane do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie to własność nieruchomości nabywał Skarb Państwa a nie przedsiębiorstwo państwowe (tak uchwała SN z dnia 22.10.2009r. III CZP 70/09). Uchylenie art. 128 kc w pierwotnym brzmieniu w dniu 1 lutego 1989 roku nie spowodowało uwłaszczenia z tym dniem państwowych osób prawnych co do składników mienia znajdującego się w ich zarządzie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 czerwca 1991 roku (III CZP 38/91) wyjaśnił, że takie uwłaszczenie nastąpiło dopiero na podstawie ustawy z dnia 29 września 1990 roku o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości oraz przepisów określających ustrój majątkowy państwowych osób prawnych. Od tego czasu państwowe osoby prawne nabyły samodzielne prawa do składników mienia państwowego, którym dotychczas zarządzały. Do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1991r., Nr 2, poz.6) tj. do dnia 7 stycznia 1991 r., obowiązywał art. 42 ust. 2 ustawy z 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1987r., Nr 35, poz. 201) zgodnie z którym, przedsiębiorstwo gospodarując wydzielonym mu i nabytym mieniem, stanowiącym część mienia ogólnonarodowego, zapewnia jego ochronę. Z treści tak sformułowanego przepisu wynika, że każdy składnik majątkowy przedsiębiorstwa państwowego – zarówno wydzielony mu przy utworzeniu, jak i nabyty w toku działalności przez to przedsiębiorstwo – stanowił mienie ogólnonarodowe, które pozostawało w dyspozycji tego przedsiębiorstwa (art. 42 ust. 3 tej ustawy). Nie ulega wątpliwości, że regułą tę należało odnosić zarówno do nieruchomości, jak i pozostałych składników majątkowych. W tym brzmieniu przepis ten obowiązywał do dnia 7 stycznia 1991 roku tj. do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku nowelizującej ustawę o przedsiębiorstwach państwowych. Po dniu wejścia w życie ustawy przepis ten (art. 42 ust 2, tekst jednolity z 1991r., Dz.U. Nr 18, poz.80) stanowił, że przedsiębiorstwo, gospodarując wydzielonym mu i nabytym mieniem, zapewnia jego ochronę. Z treści tego przepisu wynika, że przedsiębiorstwo gospodaruje mieniem państwowym, bowiem jest państwową osobą prawną, której zgodnie z art. 44¹ § 1 kc przysługuje własność mienia państwowego. Jednocześnie przepisami tej ustawy uchylono art. 42 ust. 2 (według tekstu jednolitego z 1987r.) określający, że „przedsiębiorstwo państwowe wykonuje uprawnienia w stosunku do mienia

ogólnonarodowego, będącego w jego dyspozycji, z wyłączeniem uprawnień wyłączonych przepisami ustawowymi". Wskazać również należy, iż Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 18 maja 2007r. (I CSK 64/2007), wyraził stanowisko, że decyzja wydana w oparciu o art.2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami może być uznana za dokument stwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której decyzja dotyczyła. Państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 roku wykonywała zarząd operatywny mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości, została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią, na mocy decyzji wydanej na podstawie art. 2 ust 3 ustawy o zmianie u.g.g. Stwierdzono także, że między Skarbem Państwa i osobą prawną uwłaszczoną jego nieruchomością z dniem 05 grudnia 1990 roku istniało następstwo prawne w zakresie posiadania nieruchomości. Uwłaszczony podmiot kontynuował posiadanie swojego poprzednika. Potwierdza to tezę o pochodnym charakterze objęcia nieruchomości w posiadanie, przy czym fakt posiadania rozciąga się na nieruchomość i jej części składowe, zaś za części składowe uważane jest prawo związane z własnością. W związku z tym posiadacz nieruchomości uprawniony jest do posiadania również służebności związanych z nieruchomością władnącą. Osoba, na rzecz której nastąpiło przeniesienie posiadania nieruchomości władnącej, uprawniona jest do posiadania służebności związanych z tą nieruchomością. Przeniesienie posiadania nieruchomości władnącej powoduje również przeniesienie posiadania służebności z nią związanej i jest wystarczającym tytułem legitymującym do wykonywania posiadania w granicach, w jakich nastąpiło przeniesienie. Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r. (I CSK 288/10), że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r., mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć własności nieruchomości także w wyniku zasiedzenia, gdyż było to jedynie dzierżenie w rozumieniu art. 338 kc, natomiast mogła do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania podczas biegu zasiedzenia (art. 176 k.c.). Podobne stanowisko wyrażono w innych orzeczeniach Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08, niepubl., postanowienie z dnia 16 października 2009r., II CSK 103/09, niepubl.). W następstwie przeniesienia posiadania wskutek wskazanych wyżej przekształceń prawo to przeszło ostatecznie na rzecz wnioskodawcy.

W ocenie Sądu wniosek o zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu zgłoszony przez wnioskodawcę jest zasadny. W tym zakresie wnioskodawca przedstawił wiarygodne dowody dotyczące czasu posadowienia urządzeń przesyłowych na nieruchomościach uczestnika, dat wskazujących ich najpóźniejsze załączenia pod napięcie, oddania do użytku oraz ich modernizacji. Ta ostatnia okoliczność ma istotne znaczenie przy ustaleniu daty początkowej biegu zasiedzenia linii elektroenergetycznej, która na skutek modernizacji i przebudowy została lub mogła być przesunięta w stosunku do swojego pierwotnego przebiegu.

W ocenie Sądu poprzednicy prawni wnioskodawcy w chwili rozpoczęcia biegu zasiedzenia służebności byli w dobrej wierze. Wybudowanie linii i urządzeń elektroenergetycznych na działkach, obecnie należących do uczestnika, nastąpiło na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. Nr 28, poz. 256 ze zm.), która obowiązywała do 5.12.1997 r. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 23.09.2010 r. (III CSK 319/09) Sąd Najwyższy wskazał, że dobra wiara posiadacza wynika z przekonania Zakładu (...) o służącym mu prawie do postawienia słupów i rozpięcia na nich linii elektroenergetycznej, a następnie korzystania z dostępu do niej (por. wyrok SN z dnia 19 maja 2004 r., III CK 496/02). Przekonanie to miało podstawę prawną w przepisach obowiązujących w czasie budowy linii i urządzeń elektroenergetycznych tj. ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. Nr 28, poz. 256 ze zm.) oraz dekretu z dnia 30 czerwca 1951 r. o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. Nr 38, poz. 284 ze zm.). Do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania wskazanych przepisów, nie przywiązywano wagi, o czym powszechnie wiadomo, do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Za wystarczające powinno się zatem uznać faktyczne wykonywanie uprawnień, wynikające z zastosowania w szczególności art. 1 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 powołanej ustawy z 1950 r., stanowiących o prawie osób reprezentujących przedsiębiorstwo energetyczne do wstępu, zaś obowiązku właścicieli i posiadaczy do umożliwienia tego wstępu i wykonania czynności na posesjach i w budynkach, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich będzie wymagać powszechna elektryfikacja, stosownie do zarządzenia organu administracyjnego. Z art. 5 tej ustawy wynika

nawet wprost, że mieszkańcy wsi lub osiedla, w którym zarządzono powszechną elektryfikację mogą być zobowiązani do odpłatnych świadczeń osobistych i rzeczowych na cele tej elektryfikacji, przy czym w ust. 3 tego przepisu znajduje się odwołanie do ustawy z dnia 26 czerwca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. RP Nr 27, poz. 204 i Nr 85 z 1936 r., poz. 593). Powołany wcześniej dekret z dnia 30 czerwca 1951 r. o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne odwołuje się w art. 2 do takich obowiązków w odniesieniu do prac związanych z elektryfikacją wsi. Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy stwierdził, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo państwowe, zajmujące się przesyłem energii elektrycznej, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów powołanej ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Przedsiębiorstwo to przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie przepisów ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych z 1990 r. lub ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z 1996 r., także dalej przekształcane podmiotowo, może w formie prawnej z dnia wydania postanowienia uzyskać stwierdzenie zasiedzenia wymienionej służebności na podstawie art. 292 w związku z art. 172 k.c.

W przedmiotowej sprawie uczestnicy nie przedstawili wystarczających dowodów na podważenie dobrej wiary poprzedników wnioskodawcy, jaka wynika z art. 7 k.c., czym sąd jest związany dopóki inny uczestnik postępowania, stosownie do art. 6 k.c. nie udowodni złej wiary (wyrok SN z dnia 20 kwietnia 1994 r., I CRN 44/94; wyrok SN z dnia 17 kwietnia 2008 r., I CSK 500/07).

W wyroku z dnia 10.07.2013 r. (V CSK 320/12) Sąd Najwyższy podkreślił, że dobrej wiary zasiadającego posiadacza nie wyłącza wiedza o prawie własności przysługującym osobie trzeciej. Występuje ona wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, że na działce nr (...), bieg terminu zasiedzenia służebności przesyłu linii średniego napięcia 15 kV rozpoczął się najpóźniej dnia 1 stycznia 1969 r., albowiem jako to wynika z przedłożonych dokumentów i opinii biegłego z zakresu energetyki linia 15 kV W.- (...) została wybudowana i oddana do użytku w 1968 r. Nie jest możliwe ustalenie dokładnej daty oddania linii do użytku a zatem najpewniejszą datą jest 1 stycznia 1969 r., kiedy to linia została przyjęta na majątek trwały (...). Z chwilą wejścia w życie kodeksu cywilnego tj. 1 stycznia 1965 r. terminy zasiedzenia wynosiły odpowiednio 10 lat dla dobrej wiary i 20 lat dla złej wiary, w związku z czym bieg terminu zasiedzenia liczony od 1 stycznia 1969 r. upływał przy przyjęciu dobrej wiary po 10 latach a więc z dniem 1 stycznia 1979 r. Tym samym do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu linii energetycznej średniego napięcia na działce nr (...) położonej w D. doszło w dobrej wierze, po upływie 10 lat, czyli z dniem 1 stycznia 1979 r. na rzecz Skarbu Państwa. Sąd tym samym przyjął inny termin do rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia przedmiotowej linii. Wnioskodawca przyjął datę 3 lutego 1976 r., jednakże jak to wynika z ustalonego stanu faktycznego już w 1968 r. linia 15 kV została wybudowana i oddana do użytku. Sąd nie jest związany wnioskiem i samodzielnie ustala datę rozpoczęcia biegu zasiedzenia jak również okoliczność czy objęcie w posiadanie nastąpiło w dobrej czy też w złej wierze.

Na działce nr (...) r. bieg terminu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu linii niskiego napięcia 04 kv, rozpoczął się najpóźniej dnia 3 lutego 1976 r., co wynika z Protokołu nr (...) odbioru technicznego urządzeń elektrycznych z dnia 3 lutego 1976 r., i w dobrej wierze, po upływie 10 lat, skończył się w dniu 3 lutego 1986r. na rzecz Skarbu Państwa

Poczynione wyżej ustalenia oparte zostały na złożonych do akt dokumentach oraz zeznaniach świadka i uczestnika. Ustalony stan faktyczny sprawy co do przebiegu linii napowietrznych, dat ich pobudowania oraz przebudowy i modernizacji jest w zasadzie bezsporny, dodatkowo przebieg linii elektroenergetycznej przechodzącej przez nieruchomości uczestników został zamieszczony na mapie sytuacyjno-wysokościowej biegłego mgr inż. J. Ż. stanowiącej integralną część opinii geodezyjnej, którą ze względu na jej fachowość Sąd zaliczył w poczet materiału dowodowego i uczynił integralną częścią orzeczenia. Dowody te Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie niesprzeczne i na nich oparł swe ustalenia. W ocenie Sądu oczywiste jest posiadania służebności przez wnioskodawcę i jego

poprzedników prawnych, bowiem na uwagę zasługuje fakt ciągłego korzystania z urządzeń przez przedsiębiorstwo poprzez ciągłe utrzymanie „linii pod napięciem” oraz możliwość podejmowania wszelkich czynności konserwacyjnych i naprawczych. Należy bowiem położyć szczególny akcent na samą możliwość podejmowania czynności o charakterze konserwacyjnych i naprawczych w zależności od potrzeb. Rozpoczęcie posiadania musi być udowodnione przez przedsiębiorcę, co może nastąpić zarówno w sposób bezpośredni poprzez przedłożenie protokolarnego potwierdzenia odbioru lub uruchomienia danego odcinka sieci – co zostało wykazane i niezaprzeczone w niniejszym postępowaniu, może też zostać oparte na dokumentach, z których jedynie pośrednio wynika, iż sieć miała charakter czynny.

Uwzględniając powyższe argumenty Sąd, na podstawie art. 305¹ k.c. i art. 305⁵ k.c. w zw. z art. 292 k.c. orzekł zgodnie z żądaniem wnioskodawcy. Mając na uwadze dyspozycje płynące z uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 r. wydanego w sprawie V CSK 190/11, dotyczącego ustanowienia służebności przesyłu dla urządzeń linii elektroenergetycznej, Sąd uznał, iż przy zasiedzeniu tej służebności celowe jest wskazanie uszczegółowionego zakresu obciążeń związanych z korzystaniem z nieruchomości uczestnika w związku z nabyciem przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Formalizm prawa rzeczowego, jak wskazał Sąd Najwyższy, ingerencja w konstytucyjnie chronione prawo własności wymagają nie tylko legalnego wkroczenia osób trzecich w sferę prawnie chronioną, ale i wyznaczenie zakresu przedmiotowego oraz terytorialnego jego ograniczeń, wynikających z ustanowienia służebności przesyłu, co nierozdzielnie wiąże się z nabyciem takiej służebności przez zasiedzenie (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.04.2008r., II CSK 627/07, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 1996 r., I CKN 10/96, nie publ.). Argumentem za tym przemawiającym jest czynny charakter służebności przesyłu, jej podobieństwo do służebności gruntowej, możliwość ujawnienia powstałego ograniczonego prawa rzeczowego w księdze wieczystej, pewność stosunków prawnych i bezpieczeństwo obrotu. Sąd przyjął, że zasiedzenie służebności nastąpiło w pasie szerokości odpowiadającej **rzeczywistemu** przebiegowi linii napowietrznej, albowiem wnioskodawca nie wykazał, aby dotychczasowe posiadanie przez niego służebności odbywało się w szerszym pasie. W ocenie Sądu, wnioskodawca może w odrębnym postępowaniu o ustanowienie odpłatnej służebności przesyłu występować o rozszerzenie obszaru służebności o ile jest mu to niezbędne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt 4 na podstawie art. 520 § 1 kpc, w myśl zasady, iż każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Jednocześnie – w pkt 3 orzeczenia - Sąd na podstawie art. 113 u. o. k. w s.c. nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego we Włocławku kwotę 3.558,31 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy we Włocławku w związku ze sporządzeniem opinii biegłego geodety i energetyka na wniosek wnioskodawcy. Sąd nakazał pobrać tę kwotę od wnioskodawcy, albowiem zasiedzenie służebności nastąpiło w interesie wnioskodawcy i to on był zobowiązany do wykazania przesłanek zasiedzenia, i w tym też celu wnioskował o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych.